

פרשת מצורע – לצער לשם שמים

על הקורבן שמביא המצורע נאמר: "ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה" (יד יג)

פירוש הפסוק הוא, שקורבן האשם של המצורע נשחט בצפון המזבח, כמו קורבן חטאת ועולה שנשחטים גם הם בצפון המזבח. המצורע עומד מחוץ לעזרה בגלל טומאתו, והיינו חושבים שישחט את קורבנו סמוך למקום עמידתו מחוץ לעזרה, אבל התורה מצווה לשחוט את קורבנו בעזרה בצפון המזבח, במקום בו שוחטים את קורבנות החטאת והעולה.

מדוע קורבנות עולה וחטאת נשחטים באותו מקום בעזרה בצפון המזבח? אמרו רבותינו כדי שלא לבייש את החוטאים (סוטה לב:)

כאשר חוטא מביא קורבן חטאת או אשם, חוץ מהכוהן המקריב שחייב לדעת איזה קורבן הוא מקריב, אנשים אחרים שנמצאים בעזרה לא יכולים לדעת בגלל מה הוא מביא את הקורבן, והם יכולים לחשוב שהוא מביא קורבן עולה, קורבן הבא בנדבה ולא על חטא, וכך נמנעת ממנו הבושה. התורה חסה על כבודו של החוטא, לכן למרות שהמצורע נטמא בטומאה חמורה שהרחיקה אותו מחוץ למחנה, ואולי היה ראוי לבייש ולצער אותו על כך, באה התורה ללמד אותנו שלא כך, ולכן כאשר המצורע מגיע לעזרה להקריב את קורבנותיו, משתדלים למנוע ממנו בושה וצער מיותרים, ומקריבים את קורבנו במקום שמקריבים את העולה, ובכך לא ידעו שהוא היה מצורע.

גם גרימת בושה וצער לשם שמים אסור. בספר שמואל (א א) מסופר על שתי נשיו של אלקנה חנה ופנינה, לחנה לא היו ילדים ולפנינה היו. בכל פעם שהם עלו לרגל למשכן בשילה, פנינה הייתה מצערת ומקניטה את חנה, אמרו רבותינו במסכת בבא בתרא (טז.) שפנינה עשתה זאת לשם שמים כדי לעורר את חנה להתפלל ולבקש מהשם שייולדו לה ילדים, פנינה הצליחה להכעיס ולצער את חנה, ובמצוקתה היא התפללה מעומק ליבה, בזכות התפילה נולד שמואל ולאחריו עוד חמשה ילדים. למרות שפנינה התכוונה לצער את חנה לשם שמים היא נענשה, אחרי כל ילד שילדה חנה, נפטרו שני ילדים של פנינה (רש"י ש"א ב ה).

במסכת כתובות (סב ב) מסופר על רב רחומי שלמד במקום מרוחק והיה רגיל לחזור לביתו בערב יום כיפור, ערב יום כיפור אחד הוא היה שקוע בלימודו ולא הגיע בזמן שהיה רגיל לחזור, אישתו הצטערה על כך שהוא לא חזר והתחילה לבכות, באותה שעה שהיא בכתה הייתה

התמוטטות במקום שרב רחומי ישב ולמד והוא מת, למרות שהעיכוב שלו לחזור היה בגלל לימוד תורה.

העולה מכאן עד כמה אדם צריך להיזהר שלא לבייש או לצער את הזולת גם אם כוונתו לטובה.